

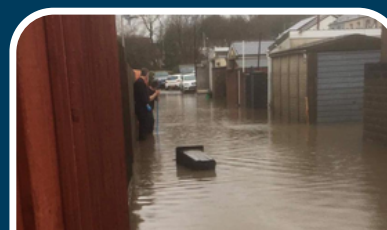
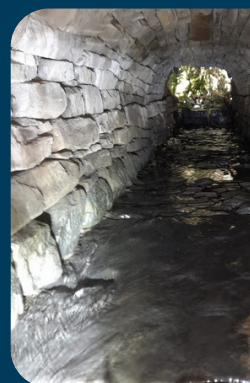
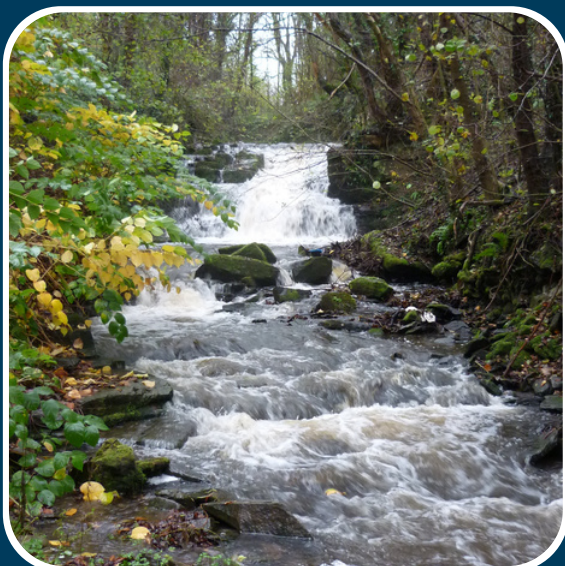

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL

MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL MERTHYR TUDFUL **STRATEGAETH LEOL AR GYFER RHEOLI PERYGL LLIFOGYDD CRYNODEB**

Ebrill 2024

CYNNWYS

03

CYFLWYNIAD

04

PERYGL
LLLIFOGYDD CYFREDOL

05

YR HYN RYDYM
WEDI'I WNEUD

06

Y STRATEGAETH

08

BETH I'W WNEUD
MEWN LLIF

09

CYSWLLT

CYFLWYNIAD

Mae Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i bob un o'r 22 Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol yng Nghymru gynhyrchu Strategaethau Leol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd (Strategaeth Leol).

Fe wnaethom gyhoeddi ein Strategaeth Leol gyntaf yn 2013, ac ochr yn ochr â'n Strategaeth Leol, fe gyhoeddodd ein Cynllun Rheoli Perygl Llifogydd (FRMP).

Er ein bod wedi cyhoeddi ein Strategaeth Leol a'n FRMP ar wahân yn flaenorol, mae'r Strategaeth Leol newydd hon yn integreiddio'r ddwy ddogfen yn un. Mae hyn yn lleihau cymhlethdod ac yn ein galluogi i gyfathrebu a rheoli perygl llifogydd lleol yn fwy effeithiol.

Yn y ddogfen hon rydym yn esbonio sut y bydd llifogydd yn cael eu rheoli ar draws ardal ein Hawdurdod Lleol, yn gyson â'r amcanion, y mesurau a'r polisiâu a'r ddeddfwriaeth gysylltiedig a nodir yn y Strategaeth Genedlaethol.

Mae'r strategaeth yn rhoi mwy o bwyslais ar wella ein dealltwriaeth o berygl llifogydd er mwyn llywio atal a pharodrwydd. Yn ogystal â dulliau mwy traddodiadol o wrthsefyll llifogydd a chymunedau cynnal a chadw cadarn, byddwn yn hyrwyddo mwy o ddefnydd o dechnegau rheoli perygl llifogydd naturiol. Bydd y technegau hyn yn ein galluogi i addasu'n fwy effeithiol i newid yn yr hinsawdd wrth ddarparu amgylcheddau iach a deniadol, gan helpu ein cymunedau i ffynnu.

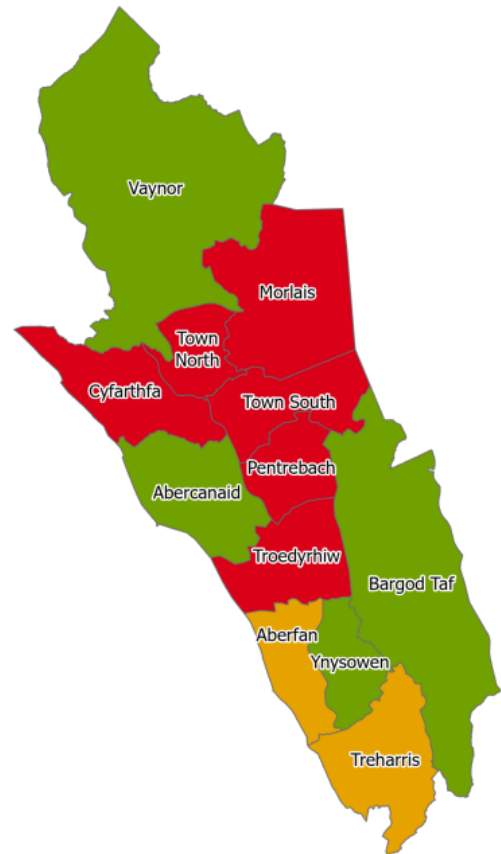
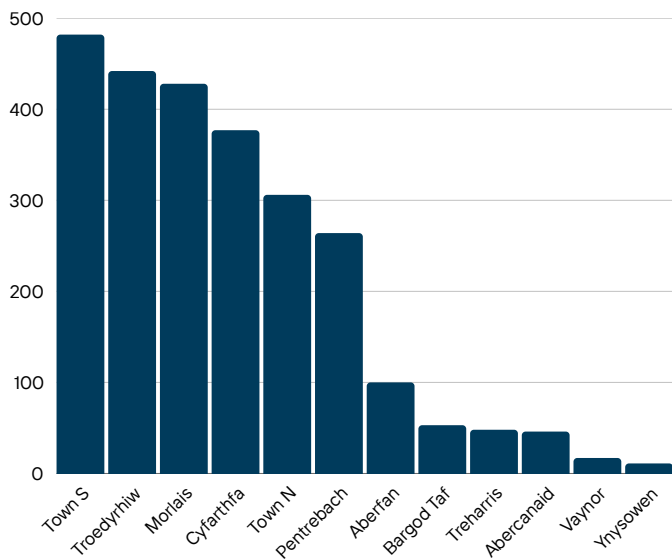

PERYGL LLIFOGYDD CYFREDOL

Mae llifogydd yn ffenomen naturiol sydd wedi arwain at ganlyniadau dinistriol ac mae'r perygl o lifogydd a fflachlifo yn cynyddu ledled y DU.

Perygl llifogydd yw'r tebygolrwydd y bydd llifogydd yn digwydd a'r effaith y gallai ei chael. Nid yn unig y mae llifogydd yn effeithio ar eiddo ond hefyd i seilwaith, safleoedd cadwraeth natur, ecoleg. Gall y perygl llifogydd hwn ddod o sawl ffynhonnell a gellir ei chategoreiddio yn gyffredinol fel: Prif Afon, cyrsiau dŵr cyffredin, dŵr wyneb, dŵr daear, carthffosydd, draenio'r briffordd.

At ddibenion ein strategaeth leol, rydym wedi asesu perygl llifogydd ar lefel gymunedol trwy rannu'r fwrdeistref yn 12 ardal ddadansoddi.

Mae'r defnydd o fapio dŵr wyneb CNC wedi ein galluogi i nodi ardaloedd risg uchel, canolig ac isel yn seiliedig ar nifer yr eiddo sydd mewn perygl o lifogydd. Mae'r map ar y dudalen hon yn dangos yr ardaloedd dadansoddi a'u graddfeydd risg. Mae'r graff yn dangos nifer yr eiddo preswyl fesul ardal ddadansoddi sydd â risg 'uchel' o lifogydd.

Dros y degawd diwethaf bu cynnydd mewn dwyster ac amllder glaw yn y DU. Mae'r rhagamcanion hinsawdd diweddaraf yn dangos y bydd gaeafau gwlypach a hafau sychach, ond pan fydd glaw yn digwydd yn yr haf bydd yn fwy dwys, gan arwain at fwy o berygl llifogydd yn y dyfodol.

YR HYN YR YDYM WEDI'I WNEUD

Ers 2013 rydym wedi cyflawni nifer fawr o broiectau rheoli perygl llifogydd i leihau perygl llifogydd i eiddo a seilwaith critigol. Mae gwaith ar raddfa fach ac ymchwiliadau ac arolygon cysylltiedig yn hanfodol i amddiffyn cymunedau rhag mân lifogydd. Mae dros £300,000 wedi'i fuddsoddi mewn cynnal a chadw cwlfer a chyrsgiau dŵr rhwng 2020-24. Mae enghreifftiau'r prosiect yn cynnwys: draen a bwnd tir Parc y Castell, ac adsefydlu cwlfer Pandy Cottages.

Yn dilyn stormydd Ciara a Dennis yn 2020, gwnaed buddsoddiad sylweddol i helpu i adfer ac amddiffyn cymunedau rhag llifogydd yn y dyfodol. Mae mwy na 40 o brosiectau wedi'u cwblhau ac wedi buddsoddi dros £8m hyd yma. Mae enghreifftiau'n cynnwys amddiffyn rhag llifogydd Porthwr Plymouth a gwelliannau clifach yn Rock Gardens, Troedyrhiw.

Ers 2020, buddsoddwyd dros £20,000 mewn systemau monitro llifogydd. Rydym wedi gosod 22 gorsaf ar gymeriant cwlfer risg uchel draws y fwrdeistref sy'n ein galluogi i ddarparu gwell rhybuddion a chael gwell dealltwriaeth o sut mae'r cymeriant hyn yn ymateb i ddigwyddiadau glawiad.

Y STRATEGAETH

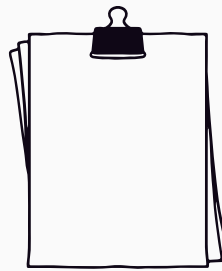
Trefnir y Strategaeth Leol gan Amcanion cyffredinol sy'n cyd-fynd â Strategaeth Genedlaethol FCERM, Mesurau sy'n amlinellu gweithgareddau a ffyrdd eang o weithio i gyflawni'r Amcanion, a Chamau Gweithredu (a gynhwysir mewn Cynllun Gweithredu) sy'n dasgau neu weithgareddau penodol sy'n ofynnol i gyflawni'r mesurau y gellir eu holrhain.

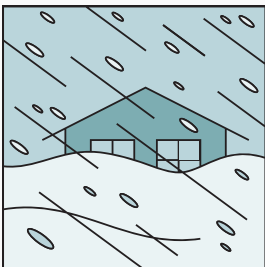
AMCANION

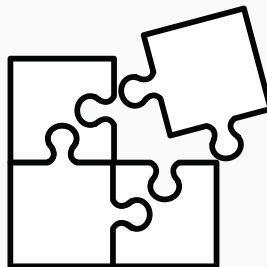
GWELLA EIN
DEALLTWRIAETH
O RISG

PARODRUYDD
A
CYFATHREBU

LLEIHAU LIFOGYDD
DŴR WYNEB I'R
CYMUNEDAU RISG
UCHAF

DARPARU YMATEB
EFFEITHIOL A
CHYDLYNOL I
DDIGWYDDIADAU
LLIFOGYDD

MESURAU**Datblygu, cynllunio ac addasu**

- Gweithio gyda'r Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLI) i wella prosesau
- Gweithio gyda'r SAB i wella integreiddio ag ACLI

Rhagweld, rhybuddio a hysbysu

- Cynnal a gwella rhybuddion a systemau rhagolygon llifogydd
- Gwella systemau monitro llifogydd

Astudiaethau, asesiadau a chynlluniau

- Gwella ein dealltwriaeth o'r perygl llifogydd presennol
- Arolygu asedau risg uchel a chysiau dŵr i wella modelu llifogydd
- Gwella ein dealltwriaeth o risg dŵr daear
- Crynhoi a datblygu cofnodion o lifogydd hanesyddol

Allgymorth, ymwybyddiaeth ac ymgysylltu

- Ymwybyddiaeth ac addysg llifogydd
- Addysgu ar gyfrifoldebau perygl llifogydd
- Gweithio mewn partneriaeth

Parodrwydd ac ymateb

- Cynnal a gwella cynllun ymateb llifogydd y Cyngor
- Cefnogi ac addysgu trigolion ar wytnwch cymunedol
- Datblygu dull mwy cyfannol o ymateb i lifogydd ac adferiad
- Adran 19 ac ymchwilio i ddigwyddiadau llifogydd
- Gwella cofnodi digwyddiadau llifogydd

Rheoliaeth tir ac amgylcheddol

- Cynyddu'r defnydd o reoli llifogydd naturiol (NFM)
- Rheoli materion draenio sy'n gysylltiedig ag echdynnu mwynau
- Rheoli'r rhyngweithio rhwng newid yn yr hinsawdd a pherygl llifogydd

Rheoli a chynnal a chadw asedau

- Cyflwyno cynlluniau rheoli perygl llifogydd
- Cynnal cofrestr asedau perygl llifogydd a chofnod
- Parhau a gwella'r gwaith o gynnal asedau perygl llifogydd

GWEITHREDOEDD

Gellir dod o hyd i'n Cynllun Gweithredu ar wefan y cyngor a bydd yn cael ei ddiweddarau o bryd i'w gilydd wrth i ni gwblhau a bwrw ymlaen â chamau gweithredu. Bydd y brif ddogfen Strategaeth Leol yn cael ei diweddarau bob 6 blynedd. Er mwyn cyflawni ein Cynllun Gweithredu, bydd angen i ni fuddsoddi o leiaf £220,000 dros y cylch strategaeth 6 blynedd nesaf, heb gynnwys cost unrhyw brosiectau adeiladu a gweithgareddau cynnal a chadw presennol.

BETH I'W WNEUD MEWN LLIF

PARATOI:

- Gwiriwch eich perygl llifogydd a chofrestrwch ar gyfer rhybuddion llifogydd - CNC ar-lein
- Gwneud cynllun gweithredu ar gyfer beth i'w wneud mewn llif
- Paciwc pecyn llifogydd brys
- Cadwch restr o rifau ffôn (e.e. meddyg teulu ac yswiriant)
- Gwiriwch eich yswiriant
- Gwnewch yn siŵr eich bod yn gwybod sut i ddiffodd y nwy, trydan a dŵr i'ch cartref.
- Amddiffyn eich eiddo

GWEITHREDU:

- Eich diogelwch chi yw'r prif flaenoriaeth
- Symudwch eich teulu, anifeiliaid anwes a phethau gwerthfawr i le diogel
- Diffoddwch nwy, trydan a dŵr
- Rhowch fesurau amddiffyn rhag llifogydd mewn lle
- Peidiwch â cheisio mynd i mewn i ddŵr llifogydd dwfn neu sy'n llifo'n gyflym
- Ffoniwch y gwasanaethau brys os oes angen

RECOVER:

- Ffotograffio cymaint â phosibl
- Peidiwch â throï trydan yn ôl ymlaen nes iddo gael ei wirio
- Cysylltwch â'ch cwmni yswiriant
- Byddwch yn ymwybodol o'ch iechyd meddwl; Ffoniwch eich meddyg teulu os na allwch ymdopi

CYFRIFOLDEBAU:

Awdurdod Lleol	Llifogydd o ddŵr wyneb, cyrsiau dŵr cyffredin, draenio priffyrdd a dŵr daear. Ymateb i ddigwyddiadau llifogydd fel ymatebwyr Categori 1.
CNC	Llifogydd o brif afonydd (e.e. Afon Taf) a chronfeydd dŵr
DCWW	Llifogydd o ddŵr wyneb cyhoeddus, carthffosydd cyfun a budr
Awdurdod Glo	Llifogydd o domenni glo segur a hen weithfeydd pyllau glo
Llywodraeth Cymru	Llifogydd sy'n gysylltiedig â chefnffyrdd
Tirfeddianwyr glan yr afon	Llifogydd o gyrsiau dŵr cyffredin ar dir preifat

CYSWLLT

IMewn argyfwng lle mae perygl i
fywyd ffoniwch **999**

CBSMT

Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol

<https://www.merthyr.gov.uk/resident/parking/roads-and-travel/flooding-and-drainage/>

01685 725000

RHESTR TERMAU

ACLI: Awdurdod Cynllunio Lleol

CNC: Cyfoeth Naturiol Cymru

DCWW: Dŵr Cymru Welsh Water

FCERM: Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu
Arfordirol

FRMP: Cynllun Rheoli Perygl Llifogydd

LFRMS: Strategaeth Leol ar gyfer Rheoli
Perygl Llifogydd

LLFA: Awdurdod Llifogydd Lleol Arweiniol

NFM: Rheoli Llifogydd Naturiol

SDCau: Systemau Draenio Cynaliadwy

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL

MERTHYR TYDFIL
County Borough Council